

Prednison

bij kinderen en jongeren met de ziekte van Crohn en colitis ulcerosa

Je dokter en/of IBD verpleegkundig specialist heeft met je gesproken over het gebruik van prednison. In deze folder lees je de belangrijkste zaken over dit medicijn. Namelijk de werking, maar ook hoe je dit medicijn het beste kunt innemen. Elke medicijn heeft naast de werking ook altijd kans op bijwerkingen. In deze folder lees je hoe je om kunt gaan met deze mogelijke bijwerkingen. Deze folder is géén vervanging van de bijsluiter die je bij de apotheek krijgt. Heb je na het lezen van deze folder nog vragen, dan kan je daarmee terecht bij je dokter of IBD verpleegkundig specialist (IBD.sophia@erasmusmc.nl).

Algemeen

De oorzaak van de ziekte van Crohn en colitis ulcerosa is tot nu toe niet bekend. Daarom is de behandeling met medicijnen gericht op het verminderen van klachten en het voorkomen van verslechtering van je ziekte. Medicijnen kunnen gegeven worden om de ziekte rustig te maken (vaak een korte behandeling) maar ook om de ziekte rustig te houden (onderhoudsbehandeling voor jarenlang). Daardoor kan het zijn dat je verschillende medicijnen tegelijk moet gebruiken. De ziekte geneest dus niet door de behandeling met medicijnen. Na het minderen of stoppen met (onderhouds)medicijnen kunnen de klachten weer terugkomen.

Werking

Door de ziekte van Crohn en colitis ulcerosa ontstaan er allemaal wondjes in je darmen. Prednison zorgt ervoor dat deze wondjes genezen. Hierdoor nemen klachten zoals pijn, diarree en bloed bij de ontlasting af. Prednison werkt vrij snel. Je kunt meestal binnen een week verbetering merken. De voorgeschreven hoeveelheid prednison is afhankelijk van de ernst van je ziekte en de hoeveelheid klachten die je hebt. Er kunnen redenen zijn waarbij je een hogere dosis prednison moet gebruiken, oplopend tot 40 mg per dag. Vaak wordt prednison voorgeschreven in combinatie met andere medicijnen. Dit zijn medicijnen die ervoor moeten zorgen dat de wondjes wegblijven, dit wordt onderhoudsmedicatie genoemd.

Gebruik

Doseringen

Prednison wordt vaak gegeven als pillen, soms kan het voorkomen dat bij onvoldoende werking met pillen, prednison via een infuus (via een bloedvat, vaak in je arm) gegeven moet worden. De behandeling van prednison is over het algemeen bedoeld als een korte behandeling, tot ca. 10 weken.

De pillen bestaan vaak uit 20 of 5 milligram. Prednison kan in meerdere sterktes geleverd worden. Het is belangrijk hier goed op te letten. De voorgeschreven hoeveelheid moet exact worden ingenomen.

Wanneer?

Prednison wordt eenmaal per dag ingenomen. Neem de tabletten in met water, voor of tijdens de maaltijd.

Bijwerkingen

Prednison geeft relatief veel kans op bijwerkingen. Het optreden van bijwerkingen hangt nauw samen met de hoeveelheid prednison die je gebruikt en hoe lang je prednison gebruikt. Daarom schrijft de dokter altijd de laagst mogelijke hoeveelheid voor en in een zo kort mogelijke tijd.

De meest voorkomende bijwerkingen zijn:

- Dikker worden van het gezicht en romp. Dit wordt veroorzaakt door een andere verdeling van het lichaamsvet. Bij verlaging van de dosis of stoppen met prednison verdwijnt dit verschijnsel. Bij lagere hoeveelheid en kort gebruik treedt deze bijwerking meestal niet op.
- Gewichtstoename. Tijdens gebruik van prednison houdt het lichaam vocht vast. Je kunt één tot twee kg aankomen. Daarnaast zorgt prednison ervoor dat je eetlust toeneemt. Probeer hier niet teveel aan toe te geven, om extra gewichtstoename te voorkomen. Tip: drink een glas water als je honger heb of pak een stuk fruit.
- Koorts, pijn bij plassen, hoesten en pijnlijke keel, veroorzaakt door een verminderde weerstand tegen infecties. Deze verminderde weerstand wordt veroorzaakt door een verminderde werking van de witte bloedlichaampjes, die voor de afweer van het lichaam zorgen. Informeer je dokter bij het optreden van dergelijke klachten. Belangrijk: Door de prednison kan je soms geen koorts (een signaal van ontsteking), krijgen.
- Maagklachten, veroorzaakt door een toename van de maagzuurproductie. Neem contact op met je dokter bij de volgende verschijnselen: braken van bloed of zwarte teerachtige ontlasting.
- Vertraagde wondgenezing
- Gladde, dunne huid
- Hartritmestoornissen
- Botontkalking. Waarschijnlijk ben je nu nog niet helemaal uitgegroeid en dan is het extra belangrijk om botontkalking te voorkomen. Daarom krijg je bij het starten van prednison een extra pilletje/ zakje met calcium/ vitamine D om je botten sterk genoeg te houden.
- Stemningsveranderingen als moeilijk inslapen, nervositeit, depressie en prikkelbaarheid, maar soms ook een verbetering van de stemming.
- Concentratieproblemen. Tijdens het gebruik van een hogere hoeveelheid prednison kunnen problemen met concentreren ontstaan. Vooral op school/ werk kan dit erg vervelend zijn. Mocht je tijdens het gebruik van prednison proefwerkweek/ examens hebben laat dit weten aan je dokter/ IBD verpleegkundig specialist. Zij kunnen school hierover informeren, waardoor je meer ondersteuning en/of tijd kan krijgen bij het maken van je toetsen.
- Diabetes (suikerziekte). Heel soms wordt er tijdens het gebruik van prednison suikerziekte ontwikkeld. Je dokter zal hiervoor de glucosewaarde (bloedsuiker) controleren.

Stoppen met prednison

Prednison is één van de vele namen waaronder de zogenaamde corticosteroïden te verkrijgen zijn. Corticosteroïden zijn hormonen van je bijnier. Deze hormonen werden ontdekt in 1930 en zijn later kunstmatig nagemaakt. Door het gebruik van prednison gaan de bijnieren zelf minder hormonen (corticosteroïden) maken. Afhankelijk van dosering en duur van de behandeling kunnen ze er zelfs helemaal mee stoppen. Je lichaam wordt daardoor afhankelijk van de prednison. Plotseling staken of verminderen van prednison kan dan ook de volgende klachten geven:

- Ernstige vermoeidheid, misselijkheid en braken, toename van pijn, zwelling, bloed bij ontlasting en daling van de bloeddruk.

Omdat bij koorts, ziekte of operatieve ingrepen deze verschijnselen ook kunnen optreden, moet u op het volgende letten:

- Informeer altijd je dokters over je prednisongebruik (ook de tandarts) wanneer je een operatieve of tandheelkundige ingreep moet ondergaan. De dokter kan dan zo nodig de dosis prednison tijdelijk verhogen.
- Verander nooit de hoeveelheid prednison zonder toestemming van je dokter. Als je langer dan enkele weken prednison gebruikt, zal de arts de hoeveelheid prednison altijd geleidelijk verminderen volgens een afbouwschema (het zogenoemde uitsluipen).

Aanvullende informatie

Alcohol, drugs en andere stoffen

Voor je algemene gezondheid wordt geadviseerd het gebruik van alcohol en drugs te matigen en niet te gebruiken voor je 18e verjaardag. Veelvoudig alcohol gebruik kan samen met prednison meer maagklachten geven. Drugs kan mogelijk de werking van prednison beïnvloeden.

Interacties met andere geneesmiddelen

Antibiotica Rifampicine (Rifadin) of Fenytoïne (Diphantoïne, Epanutin), medicatie voor epilepsie of hartritmestoornissen, kunnen de werking van prednison beïnvloeden. Overleg met je dokter wanneer je een van deze middelen gebruikt.

Gelijktijdig gebruik met pijnstillers als Naproxen, Brufen, Voltaren, Aleve kan een verhoogde kans op een maagzweer geven. Gebruik je één van deze bovenstaande middelen en start je met Prednison (of andersom), overleg dan met je dokter of er alternatieven zijn.

Reizen

Tijdens het gebruik van prednison kan je prima op reis. Er zijn echter enkele punten waar je rekening mee moet houden. Overleg tijdig met je dokter wat je schema is en wanneer je mogelijk moet gaan minderen met je prednison. Haal voordat je op reis gaat een medicijnpaspoort bij de apotheek. Vraag je dokter/ IBD-verpleegkundig specialist om een Engelstalige brief met je ziektegeschiedenis, huidige medicatie en telefoonnummers voor nood. Er kunnen namelijk tijdens het afbouwen van de prednison weer klachten ontstaan, dan is het handig dat je weet hoe jij of een buitenlandse dokter je eigen dokter van hier kan bereiken. Vermijd tevens het eten van (vaak onhygiënische) stalletjes op straat en drink alleen maar water uit flessen. Ga je op reis naar landen met verhoogd risico op bepaalde infectieziektes raden we aan contact op te nemen met de GGD voor advies betreffende vaccinaties à voor meer informatie betreffende vaccinaties zie kopje vaccinaties.

Vaccinaties (inenting)

Meld altijd aan je dokter dat je prednison gebruikt. Hoge dosering prednison kan de werkzaamheid van sommige soorten vaccins verminderen en de kans op bijwerkingen door de vaccins vergroten. Overleg met je apotheker of dokter indien je gevaccineerd moet worden.

Bij het gebruik van prednison samen met je Crohn of colitis wordt geadviseerd om in het najaar de griepvaccinatie te halen.

Vruchtbaarheid, zwangerschap en borstvoeding

Prednison is niet van invloed op de vruchtbaarheid bij man of vrouw.

Er is geen verhoogd risico op aangeboren afwijkingen van het kind bekend bij het gebruik van prednison. Wel wordt bij het gebruik van prednison in de zwangerschap soms groeivertraging bij het ongeboren kind gezien. Overleg met je dokter wanneer je een zwangerschapswens hebt of zwanger bent en prednison gebruikt/ nodig hebt. Vaak geldt dat opvlamming van de ziekte meer risico's met zich meebrengt in de zwangerschap dan het gebruik van prednison.

Prednison gaat (in kleine hoeveelheden) over in de borstvoeding. Als je een lage dosering gebruikt, geeft het waarschijnlijk weinig risico voor de baby. Wil je borstvoeding geven, overleg dan eerst met je dokter of IBD verpleegkundige (specialist).

Tot slot

Er doen veel verhalen de ronde over prednison. Prednison is echter, indien zorgvuldig toegepast, zeer waardevol bij de behandeling van de ziekte van Crohn en colitis ulcerosa.

Als je na het lezen van deze folder nog vragen hebt, neem dan contact op met je dokter of IBD verpleegkundig specialist (IBD.sophia@erasmusmc.nl).

